

	ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИ
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія» Курс навчання: 1, семестр 2 Кількість кредитів: 4, 120 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	доктор психологічних наук, професор Кононенко Оксана Іванівна, викладач Полещук Лілія Василівна
Кафедра:	Соціальної психології
Контактна інформація:	o.kononenko@onu.edu.ua l.poleshchuk@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальну дисципліну включено до переліку вибіркових освітніх компонентів освітньо-професійної програми (ОПП) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 – «Політологія». Код дисципліни в ОПП «Політологія» ВБ 5.2. Дисципліна викладається у формі лекцій (20 год.) та практичних (20 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Мета викладання навчальної дисципліни є розкрити психологічні особливості становлення, розвитку та саморозвитку особистості; узагальнити знання студентів про основні поняття та категорії психології особистості в традиційних та новітніх теоріях зарубіжної, радянської та вітчизняної психології; систематизувати знання студентів про окремі психічні якості в інтегральне поняття особистості; забезпечити на цій основі розширення соціально-психологічної й аутопсихологічної компетентностей у сфері психології особистості.

Основними завданнями дисципліни є: ознайомлення з основними психологічними підходами і концепціями щодо поняття та структури особистості; розкриття умов становлення, функціонування і розвитку особистості; аналіз можливостей застосування набутих знань у подальшій професійній діяльності; ознайомлення з методиками діагностики індивідуальнопсихологічних особливостей особистості та процедурами особистісного самопізнання й саморозвитку.

Пререквізити: опанування таких дисциплін, як Психологія.

Постреквізити: навчальні дисципліни – Психологія емоцій, Соціальна психологія, Психологія мас.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Поняття про особистість в сучасній психології	Знати історію становлення психології особистості, об'єкт, предмет, завдання, методологічні засади та функції психології особистості. Розуміти місце психології особистості в системі наук. Знати категоріальний апарат психології особистості, мету і завдання психології особистості в системі знань про особистість. Розуміти сутність та характерні відмінності феноменів людина, індивід, індивідуальність, особистість в сучасній психології. Вміти аналізувати особистість як продукт суспільно-історичного та онтогенетичного розвитку, сучасні проблеми психології особистості.	Питання, реферативні роботи.
Структура особистості	Знати структурні концепції особистості. Вміти аналізувати структуру особистості у роботах представників вітчизняної та зарубіжної психології: В.Джемса, В.Дільтея і Є.Шпрангера (описова психологія), Г.С.Костюка, В.Франкла.	Питання, реферативні роботи
Теорії особистості	Знати основні теорії особистості у зарубіжній психології: Психоаналітична теорія особистості З. Фрейда (S. Freud), Основні періоди розвитку особистості за З. Фрейдом. Споріднені психодинамічні теорії: аналітична теорія К.Г. Юнга (C. Jung), індивідуальна психологія А. Адлера (A. Adler), теорія неврозів К. Горні (K. Horney), інтерперсональна теорія Г. Саливена (H.S. Sullivan), соціобіологічна теорія Е. Еріксона (E.H. Erikson), Феноменологічна теорія центрована на особистості К. Роджерса (K. Rogers) та споріднені А. Маслоу (A. Maslow), К. Голдстайна (K. Goldstein), Теорія трансактного аналізу Е. Берна (E. Bern), Теорія поля К. Левіна (K. Levin), Когнітивно-поведінкові теорії особистості Скіннера (B. Skinner), Халла (C.L. Hull), Теорія особистих конструктів Дж. Келлі (G.A. Kelly), Соціально-когнітивна теорія А. Бандури (A. Bandura). та ін. Вміти обґрунтовувати основні наукові підходи до особистості зі сторони рис Г. Олпорта (G. Allport), К. Айзенка (A. Eysenck).	Питання, презентації
Поняття про діяльність та спілкування	Знати й розуміти поняття діяльності: внутрішня й зовнішня діяльність, мотиви й мета діяльності, структура діяльності. Засвоїти головні характеристики дії та	Питання, реферативні роботи

	операції. Вміти розрізняти вміння, навички, звички та їхнє формування. Знати перенесення та інтерференцію дій, поняття «провідна форма діяльності». Розуміти рівні діяльності: життєдіяльність організму, діяльність індивіда в засвоєнні і відтворенні продуктів суспільно-історичного досвіду.	
Потребово-мотиваційна сфера особистості	Знати й розуміти поняття потреби особистості. Знати етапи формування й функції потреб, класифікацію й види потреб. Розуміти схема переходу потреби в мотив. Знати розуміти поняття про мотиви особистості. Вміти аналізувати погляди персонологів про мотивацію (З. Фройд, А. Адлер, К. Юнг, Е. Фромм, К. Хорні) Знати класифікацію мотивів, мотиваційні утворення, мотиваційні механізми й мотиваційно-детерміновані типи особистості.	Питання, презентації
Емоційно-вольова сфера особистості	Володіти знаннями про емоційну сферу особистості. Розуміти природу емоцій, фізіолологічні механізми емоцій. Вміти розрізняти інтенсивність емоційного прояву: афекти, настрої, стреси. Знати базові емоції та почуття, можливості розвитку емоційної сфери особистості. Розуміти проблему емоційного інтелекту та емоційної грамотності, емоційної дисрегуляції. Опанувати характеристикою емпатичної особистості. Володіти знаннями про волю, вольовий акт і його структуру, вольові якості і механізми їх формування.	Питання, есей
Розвиток особистості	Знати основні етапи формування особистості. Знати особливості соціалізації особистості, ефекти соціалізації. Розуміти роль дитинства та соціальних чинників у становленні і розвитку особистості та роль соціальних чинників у розвитку особистості. Розрізняти основні теорії та напрямки розвитку особистості в дитинстві. Володіти знаннями про самосвідомість як умову розвитку особистості. Знати механізми самосвідомості. Знати і розуміти структуру Я-концепції особистості та її етапи розвитку. Вміти характеризувати статево-рольові стереотипи. Знати про самооцінку особистості, самоефективність та самоактуалізацію як компоненти поведінкової складової Я-концепції особистості. Розуміти зв'язок самоефективності з тривогою, депресією і здоров'ям.	Питання, есей

Психологічна характеристика темпераменту	Володіти знаннями про поняття темперамент, його структуру, типи й властивості. Вміти аналізувати історичний огляд учень про темперамент (вчення Гіппократа, Галена, І. Канта, П. Ф. Лесгафта). Знати основні системи пояснень темпераменту: гуморальна, конституційна (морфологічна), нейрофізіологічна. Фізіологічні основи темпераменту (вчення І. П. Павлова). Вміти пояснити розвиток теорії темпераменту за Б. М. Тепловим, В. Д. Небиліциним. Розуміти співвідношення темпераменту та ефективності діяльності людини.	Питання, презентація
Природа й сутність характеру	Розуміти зміст поняття "характер" та підходи для його аналізу. Знати властивості характеру, природні та соціальні передумови характеру. Вміти аналізувати співвідношення характеру й темпераменту. Володіти знаннями про особливості формування характеру. Розуміти поняття акцентуація рис характеру та класифікації типів акцентуацій.	Питання, реферативні роботи
Задатки та здібності особистості	Володіти знаннями про поняття задатки. Знати вроджені особливості НС як природну основу задатків. Розуміти поняття здібності, їх види, властивості та фактори становлення. Знати психологічну структура здібностей: способи дій, продукти діяльності, творчі досягнення. Вміти розпізнавати види здібностей в співвідношенні з діяльністю. Знати рівні розвитку здібностей. Розуміти співвідношення понять «обдарованість» і «майстерність», «талант» і «геніальність».	Питання, презентації

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
2. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посіб. Київ : Центр учбов. літ., 2016. 180 с.
3. М'ясоїд П. А. Курс загальної психології: у 2 т.: Підручник. Київ : Алеута, 2011. 496 с.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. вид. 3-тє, переробл. та допов. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 272 с. Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/627/Maksimenko_S.D._- Zagal'na_psihologiya.pdf (дата звернення 1.09.2022)
5. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра, 2020. 564 с. Режим доступу: <https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf> (дата звернення 1.09.2022)
6. Партико Т.Б. Психологія : підручник. Київ: Ін Юре, 2014. 665 с.
7. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 296 с. Режим доступу: http://diplomvkarmane.org.ua/media/diplom/files/pages/0614953_A2721_sergeenkova_o_p_zagalna_psihologiya.pdf (дата звернення 1.09.2022)

8. Скрипченко О. В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія : підручник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Каравела, 2011. 464 с.
9. Столяренко О. Б. Психологія особистості: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 280 с. Режим доступу: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Psykholohia-osobystosti.-Stoliarenko-O.-B..pdf> (дата звернення 1.09.2022)
10. Тодорова І.С., Павленко В.І. Психологія і педагогіка : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2016. 227 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ЗАЛІК

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Поняття про особистість в сучасній психології.	0 – 8 (реферативні роботи, опитування, участь у обговоренні, дискусії)	0 – 8
Структура особистості.	0 – 8 (реферативні роботи, опитування, участь у обговоренні, дискусії)	0 – 8
Теорії особистості.	0 – 8 (презентації, опитування, участь у обговоренні, дискусії)	0 – 8
Поняття про діяльність та спілкування.	0 – 8 (реферативні роботи, опитування, участь у обговоренні, дискусії)	0 – 8
Потребово-мотиваційна сфера особистості.	0 – 8 (презентація, участь у дискусії)	0 – 8
Емоційно-вольова сфера особистості.	0 – 10 (Опитування, есей, участь у обговоренні)	0 – 10
Розвиток особистості.	0 – 10 (есеї, опитування, робота з, участь у дискусії)	0 – 10
Психологічна характеристика темпераменту	0 – 10 (презентація, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Природа й сутність характеру	0 – 10 (реферативні роботи, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Задатки та здібності особистості.	0 – 10 (презентація, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
	Всього за практичні заняття	90
	Індивідуальне самостійне завдання	10
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-

	dobrochesnost.pdf . (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком, погодженим із викладачем. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті, він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати це заняття шляхом написання реферату, есе, відповідей на окремі питання за темою, яку погоджено з викладачем. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності виконання конкретного завдання .
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги та взаємодопомоги.